

LATIN NYELVŰ LAP A TANULÓIFJÚSÁG SZÁMÁRA

Moderator (szerkesztő) ephemeridis JOSEPHUS WAGNER DR. Budapest, XI., Lágymányosi-utca 20. szám /telephon: 68-6-34/, ad quem epistulae et manuscripta mittantur.

Administrator (kiadó) ephemeridis ALEXANDER REGENYI, Budapest, VII., Barcsay-utca 5. szám /telephon: 49-2-15/ ad quem pecuniae quaecunque dirigantur. (Postatak. csekksz. 57.292.)

Prodit Budapestini decies in anno. Pretrum subnotationis an. 1934—35. est pro Hungaria 3 pengő; pro exteris nationibus 4 pengő.

Franciscus Rákóczi 1735—1935.

Hoc anno a. d. VI. Idus Apriles ducentesimus circumactus est dies, quo Franciscus Rákóczi II. gloriissimus Transylvaniae princeps fere sexagenarius¹ in oppidulo Rodosto e vitā excessit, qui dies a cunctā Hungarorum natione cum vero animi sensu ac sincero ubique² celebratur. Etenim Franciscus Rákóczi II. in longissimo clarorum Hungariae virorum ordine ob singularem³ animi magnitudinem praecipuum atque illustrem obtinet⁴ locum semperque in eum tamquam in splendidissimam acerrimi libertatis⁵ vindicis⁶ intuemur⁶ speciem.⁷ In hoc viro fuit candidissimus⁸ amor patriae animo penitus infixus, religio ac pietas erga

Deum non illa fucata⁹ et simulata,¹⁰ verum germanissima¹¹ et in medullam¹² imam¹² inclusa. Iam vero quotusquisque est, quin huius viri commoveatur animi¹³ constantiā,¹³ quā inter pacis conditiones sibi oblatos amplissimos honores repudiavit? Quis non admiretur hunc, qui reiectis pacis¹⁴ legibus¹⁴ sibi non convenientibus, post-habitis¹⁵ immensis dignitiis, spretis summis opibus patriae¹⁶ solum¹⁶ vertens¹⁶ sib ipse exilium conciverit¹⁷ nunquam redditurus

¹ 60 éves korában ² mindenütt ³ kiváló ⁴ foglal el ⁵ szabadsághős ⁶ tekintjük ⁷ eszménykép ⁸ tiszta ⁹ fitogtatott ¹⁰ tettetett ¹¹ valódi ¹² szíve(velő) mélyébe ¹³ lelkijérő ¹⁴ békéfertételek ¹⁵ lemondva ¹⁶ hazája földjét otthagya ¹⁷ szánta el magát.

Fr. Rákóczi (pinxit Adamus Mányoki).

Per.
Lat
020

aerumnasque¹⁸ perpessurus gravissimas? Talis ac tanti viri memoria nunquam oblitterabitur¹⁹ nec ex animis vere Hungaricis unquam elabatur.²⁰

Infra posuimus eam particulam Confessionum Rákóczianarum, quā quomodo Rákóczi Sárosini captus sit, narratur. Confessionibus Franciscus Rákóczi II. ipse a S. Augustino exemplo²¹ capto²¹ vitam suam Latine conscripsit suāque manu exaravit.²²

In Confessionibus Rákóczi non antiquā, sed suae aetatis utitur Latinitate, illā quidem vivā et vividā,²³ cuius amabili²⁴ volubilitate²⁵ legendū animi iucunde deleniuntur.²⁶

Principis Francisci II. Rákóczi Confessiones.

Budapestini, 1876. (Pag. 104—106.)

Ieiunium²⁷ quadragesimale²⁷ imminentibus festis paschalibus transegi²⁸ Munkácsini; et quia hora castigationis²⁹ meae appropinquabat, contemptis itinerum difficultatibus ab extraordinario aquarum³⁰ diluvio³⁰ causatis³¹ statui uxorem Sárosini valetudinariam³² relictam invisere³³ et ibi paucis diebus moratus verna³⁴ tempora venationibus destinata Szerencsini consummare,³⁵ et propterea maiorem aulae meae partem levi³⁶ custodiae³⁶ corporis³⁶ mei manu³⁶ cum paucis aulicis³⁷ ad latus meum assumptā e medio itinere, illuc praemisi cum impedimentis³⁸ et ipse deflexi Sárosinum. Adorans in humilitate cordis admiror ego haec scribens invisibilem manum Tuam, o cuncta disponens³⁹ et regens providentia,⁴⁰ mente per volvens⁴¹ audacem caecitatem meam, quā ductus pericula huius itineris contemnebam, aquarum⁴² torrentes⁴² natantibus⁴³ carpento⁴³ praeiunctis⁴³ equis,⁴³ vix rotis fundum⁴⁴ attingentibus transibam ruptis⁴⁵ pontibus⁴⁵ aliquin⁴⁶ in pérviōs.⁴⁷

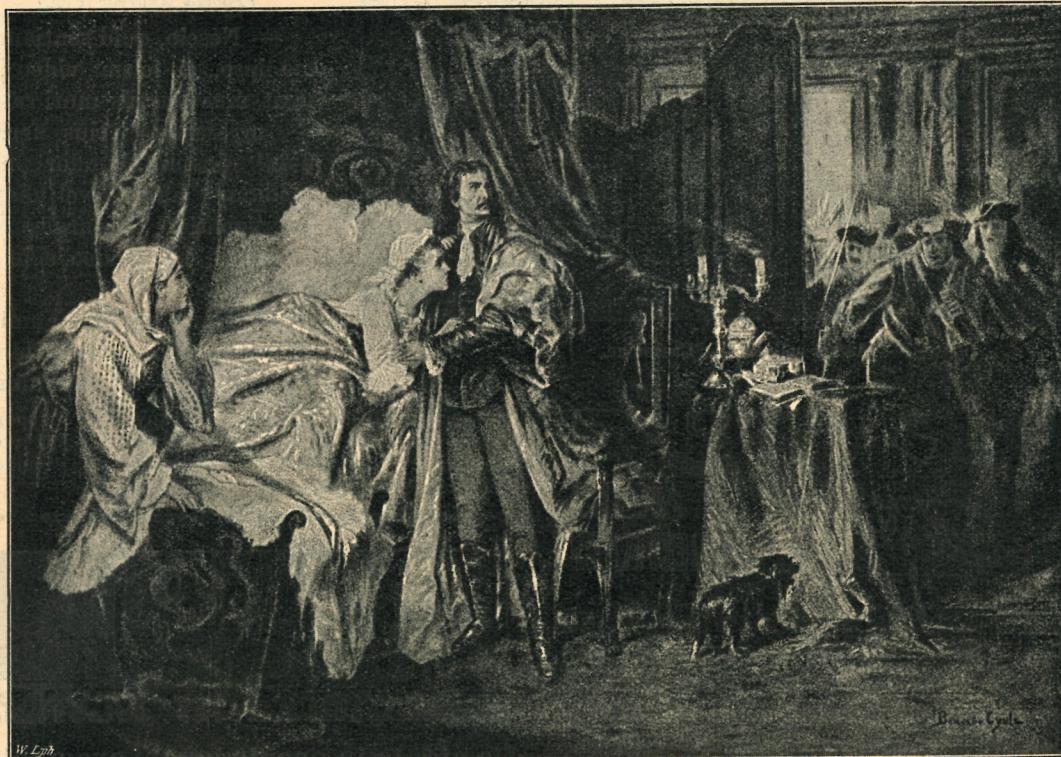
Superatis periculis incolumis perveni Sárosinum, ubi convalescentem reperi uxorem et sub vesperam cartifoliorum⁴⁸ lusu⁴⁸ tempus terenti redditae⁴⁹ fuerunt mihi litterae sororis meae, cum quibus tabellarius⁵⁰ ob torrentium inundationem sat longo tempore circumvagans⁵¹ me Munkácsini quaesiverat, per quas notificaverat⁵² mihi se Viennā recepisse litteras, quibus perscriptum fuit Longuevallium⁵³

Viennā abeuntem Lincii arestatum⁵⁴ et reductum fuisse et apud ipsum perniciosas Magnatum Hungarorum fuisse deprehensas⁵⁵ litteras, ex quibus unam viso periculo ipsemēt devoravit. Non repetam Domine, describere diversa pathemata⁵⁶ animi,⁵⁶ quae me in⁵⁷ instanti⁵⁷ haec legentem obruerunt.⁵⁸ Ea⁵⁹ immutato vultu celavi⁶⁰ mecum ludentibus⁶¹ Germanis officialibus.⁶² Sed insipido⁶² lusus brevi fine imposito anxiō animo ad Te recurrens⁶⁴ quid facto opus, petebam consilium; iam enim mihi fugam in vicinam Poloniā suadebat futurorum⁶⁵ praevisio,⁶⁵ sed parati⁶⁶ aeris⁶⁶ defectus⁶⁷ praepediebat⁶⁸ iter; iam fidelitas Longuevallii per litterarum ab eo devoratarum⁶⁹ famam⁶⁹ sperare⁶⁹ et subsistere⁶⁹ iubebat spe⁷⁰ lactante⁷⁰ nihil Imperatorem alioquin⁷¹ multis ex signis benevolum et aulam eius favorabiliter et amice erga me dispositam,⁷² praecipitaturum.⁷³ Confirmabat me in hac opinione duarum septimanarum⁷⁴ mora, quae a capto Longuevallio intercessit,⁷⁵ denique Tuā dispositione,⁷⁶ o bonitas infinita, effectum⁷⁷ est, quod eventum rei dubius⁷⁸ exspectare statuerim et brevi horis vespertinis succedentibus⁷⁹ ad quietem corporis me disposuerim,⁸⁰ sed inter millenas⁸¹ cogitationes fluctuans animus repulso somno plus humanis inhaerebat consiliis, quam Tuum⁸² petit auxilium; simu-

¹⁸ gyötrő gondok ¹⁹ elhomályosul ²⁰ eltűnik ²¹ mintaképül választa ²² leírta ²³ élénk ²⁴ kedves ²⁵ gördülékenység ²⁶ elbűvölő ²⁷ negyvennapi böjt ²⁸ töltöttem el ²⁹ vezeklés ³⁰ árvíz ³¹ okozott ³² betegen fekvő ³³ meglátogatni ³⁴ tavasz ³⁵ eltölteni ³⁶ kis testőrcsapat ³⁷ udvari nép ³⁸ poggyász ³⁹ intéző ⁴⁰ gondviselés ⁴¹ átgondolva ⁴² a rohanó hegyi vízeket ⁴³ amikor a kocsiba fogott lovak vízben úsztak ⁴⁴ a víz feneke ⁴⁵ mivel a hidak leszakadtak ⁴⁶ azonkívül ⁴⁷ járhatalan (t. i. torrentes) ⁴⁸ kártyázás ⁴⁹ kézbesítették ⁵⁰ levélvívő ⁵¹ kerülő utakon járva ⁵² tudósított ⁵³ Longuevallius litteras Rákóczii ad XIV. Ludovicum Gallorum regem de ineundo contra Viennensem aulam foederare datas Parisios perlatus Rákóczio prodito aulae Viennensi exhibuit ⁵⁴ letartóztatták (franciás latin szó) ⁵⁵ elcsipett ⁵⁶ lelkei szenvédés ⁵⁷ abban a pillanatban ⁵⁸ megrohantak ⁵⁹ t. i.: *pathemata* ⁶⁰ eltiltoltam ⁶¹ kártyázó ⁶² tisztek ⁶³ izletben, unalmas ⁶⁴ (Istenhez) folyamodtam ⁶⁵ a bekövetkező események előrelátása ⁶⁶ készpénz ⁶⁷ hiány ⁶⁸ akadályozta meg ⁶⁹ (növéremnek) abból a tudósításából, hogy Longueval az egyik levelet lenyelte, a megbízhatóságára következtettem és ezért reményt merítettem és maradásra szántam el magam ⁷⁰ táplált a remény ⁷¹ másiklúben ⁷² viseltetett ⁷³ gyorsan dönteni ⁷⁴ hét ⁷⁵ telt el ⁷⁶ rendelésedből, végzésed folytán ⁷⁷ történt ⁷⁸ bizonytalanságban élve ⁷⁹ beállt az esti óra ⁸⁰ szántam el magam ⁸¹ ezer meg ezer gondolat között hánykolódva ⁸² t. i. az Isten.

latā tamen quiete cubabam, dum die 28. Aprilis circa secundam horam noctis ad insolitum strepitum, quem in cameris, per quas ad cubiculum nostrum adeundum erat, excitatus⁸³ aures erexeram, vere⁸⁴ secundam portam aperiri canis mei venatici latratu distincte⁸⁵ audivi; et hoc rumore⁸⁶ excitata uxor quoque vocabat camerariam⁸⁷ et ipse ego ad lustrandam⁸⁸ rumo-

et exemplo iam simulatā⁹⁹ innocentia⁹⁹ et securitate⁹⁹ animi⁹⁹ voluntatem Imperatoris expetebam, quam mihi officiales denunciavere dicentes se habere in mandatis,¹⁰⁰ ut Eperjesinum, vicinam civitatem, milite¹⁰¹ Germano praesidiatam,¹⁰¹ ducerer datā morā, ut carpento equi praeiungerentur et ipse pro solito vestibus induerer adhibitis aulicis meis et

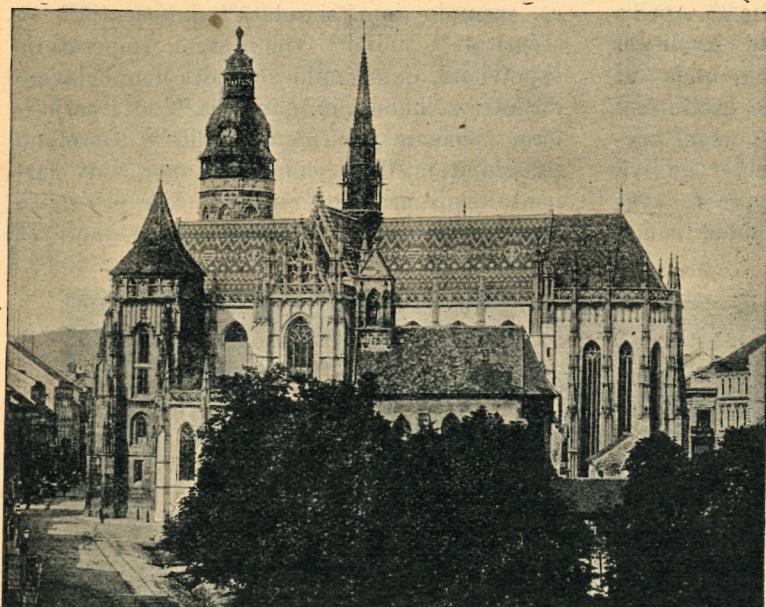
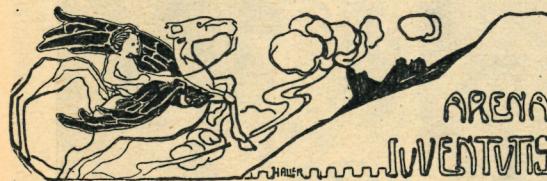
Rákóczi comprehenditur (pinxit Iul. Benczur).

ris causam e lecto surgere parabam, sed ecce vicinam lecto ianuam violento ictu aperiri et duos mihi, notos e legione Salmeni centuriones⁸⁹ candelā⁹⁰ et attractis⁹¹ brevioribus sclopis,⁹² qui illico circumdedere lectum et me nomine Imperatoris incaptivatum⁹³ denunciavere. Sed Tu, o aeterna misericordia, quae hunc praevisum, sed insuperatum disposuisti⁹⁴ eventum, non defuisti mihi, sed contra⁹⁵ adversa⁹⁵ et indignum⁹⁶ statui⁹⁶ meo⁹⁶ procedendi⁹⁶ modum⁹⁶ confirmasti animum et reddidisti intrepidum; anxietatibus successit⁹⁷ quippe fortitudo et patientia, quā instructus iam vehe-mentiores uxorius querelas sedabam,⁹⁸ verbis

familis. Iam matutinum¹⁰² apparere incepit crepusculum,¹⁰² dum carpentum concendi. Nec ullae preces separare poterant a me uxorem, quae officialibusque invitata est et sic in praefatam¹⁰³ civitatem populo mihi addictissimo¹⁰⁴ ad triste spectaculum affluente et passim lacrimante inductus fui.

Carolus Acs.

⁸³ felserkenve   ⁸⁴ valóban   ⁸⁵ világosan, jól   ⁸⁶ zaj
⁸⁷ komornáját   ⁸⁸ kipuhatalására   ⁸⁹ százados   ⁹⁰ gyertya
⁹¹ felhúzott   ⁹² puska   ⁹³ letartóztatottnak   ⁹⁴ elrendeltek,
intéztek   ⁹⁵ a szerencsétlenséggel szemben   ⁹⁶ állásomhoz
mélétlan eljárási móddal szemben   ⁹⁷ felváltotta   ⁹⁸ le-
csillapítottam   ⁹⁹ árátatlanságot és lelke nyugalmat erőltetve
magamra   ¹⁰⁰ az a megbízatásuk   ¹⁰¹ örséggel megrakott
¹⁰² hajnali szürkület   ¹⁰³ az emlitett   ¹⁰⁴ odaadó.

Aedes cathedralis⁷ Cassoviae.**De turture.¹**

Olim, cum Jesus terra moratus esset, accidit, ut in silva quadam acquiesceret. Dum Petrus coenam comparabat, Jesus sub arbore consedit, et spectabat avēs volantēs. Vedit interim turturum, qui magnā diligentia alebat pullōs² suos. Jesus oblitus famis spectabat turturum, donec Petrus ad cenam invitavit. Tunc benedixit turturi et cum turtur ad manum eius advolavisset, permulcebat³ collum avis Jesus et ecce collare⁴ atrum erat in collō eius, quod ex eō tempore turturēs semper gerunt.

*Ladislaus Mihálycsik.
disc. IV. cl. gym. univ.*

De calva Shakespearii.⁵

(Yolland-Kundt Angol nyelvkönyv: Shakespeare's skull.)

Nundinae⁶ sunt et praeco⁷ calvam demonstrat. «Haec est — inquit — calva Shakespearii.» Quidam spectatorum adstans se id non credere dicit, quod Shakespearius magnum habuerit caput, illam autem calvam parvam esse. Mul-

titudo ridet, sed praeco haud perturbatus⁸ exclamat: «Ego quoque scio haec omnia, sed hoc quod videtis, tum caput eius fuit, cum puer erat.»

*Eug. Keller
disc. VIII. cl. rgymn. Em.
Wagner, Rákospalota.*

Mus et mus⁹ rattus.⁹

(Fabula Andreae Fáy.)

— Nescio, quid sentiam in me ipso, si felem video — dixit mus parvus muri ratto⁹

— mystacem¹⁰ eius ferre¹¹ non¹¹ possum,¹¹ odor mihi taedium¹² affert¹² vel aliquis discrepantia¹³ naturalis est inter nos, sed gaudeo, si felem non video.

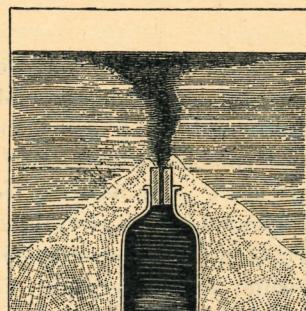
— Timor est illud, amice, timor — respondet subridens¹⁴ mus rattus — et nihil aliud !

¹ gerlice ² fióka ³ megsimogat ⁴ nyakörv ⁵ koponya
⁶ vásár ⁷ kikiáltó ⁸ anélkül, hogy zavarba jött volna
⁹ patkány ¹⁰ bajusz ¹¹ nem szenvedhetem ¹² undorít
¹³ ellentét ¹⁴ mosolyogva.

De monte in poculo ignem evomente.¹

Complures sunt in terrā hominibus notā montes ignem vomentes, quorum nomina et vos nosse constat. Quorum montium minimum autem vosmet ipsi potestis oculōs oblectandi gratiā haud difficulter construere, quae praescribimus, facturi² in lagoenā³ parvā vinum infundite rubrum ita, ut lagoenae exitus cortice⁴ recludatur; cortex perforati⁵ de-

¹ tüzhányó ² ha megcsináljátok ³ palack ⁴ parafadugó ⁵ kifűr.

bet. Lagoenam parvam sic praeparatam in vasis⁶ vitreis⁶ collocamus circumdamusque luto⁷ montem imitantes. Demum haec omnia in aquam demergimus. Quoniam aqua vino gravior est, lagoenam penetrabit ex ea rubrum vinum exprimens; quare speciem⁸ praebet⁸ montis ignem vomentis.

Guil. Boros.

⁶ üvegedény ⁷ agyag ⁸ azt a látszatot kelti.

LECTORIBUS MINIMIS.

Flores Francisco Rákóczi!

(Tibor et Zoltanus colloquuntur.)
Scripsit Desiderius Bielek.

Z.: Salvē, Tibor cārissimē!

T.: Tu quóque sálve, Zóltané!

Z.: Iam anno plus¹ nōn vídi tē.

Quo curris tam őcissimē?²

T.: Calent³ iam sōlis rādiū,
flōrent in hortō flōsculi.⁴
Flōrēs légam⁵ in cäläthüm,⁶
syringam,⁷ flāvum cytisum,⁸
galanthum,⁹ írim,¹⁰ tulipam¹¹
et hyacinthum,¹² prīmulam¹³
odōrātamque violam.¹⁴

Z.: Quam laeta tua faciēs!¹⁵
Quid flōribus tu faciēs?

T.: Flōrēs collectos mātri do,
domi¹⁶ fenestram¹⁷ decörō. (Z. quatit¹⁸ caput.)
Suadere¹⁹ vis mi²⁰ aliud?

Nē torseris²¹ tuum caput!

Mātercula flōrēs amat,
ā mē eōs accipiat...²²

Z.: Māterculam, scio, amās,²³
flōrēs tu illi afferās,
sed aliās,²⁴ sed aliās!

Z.: Nunc annus ducentēsimus,²⁵
Rákóczi cum²⁵ est mortuu,
pro sanctā libertāte qui
pugnāvit corde, mente, vī,
affictae²⁶ nostrae patriae
recrudescente²⁷ vulnēre.
Ex Turciā²⁸ domum dēductus²⁹
in urbe «Kassa» est sepultus.
In aede,³¹ ubi positus,³²

sepulcrum cāret³³ flōribus.
Eōne³⁴ flōrēs mittimus³⁴

T.: Madēscunt³⁵ mihi palpēbrae,³⁶
in mentem sī vēnit,
quam mutila³⁷ Hungaria
nōbis remanserit...
Urbs, «Kassa» nunc nōn nostra est,
mittī eō³⁸ flōs nōn potest.
Budae, Pestī³⁹ utinam
sepultus esset is,
sepulcrum eius sternere⁴⁰
possēmus flōsculīs,
rīgāre⁴¹ lacrimīs.

Z.: Et hoc fiet.⁴² En brevī iam
habēbimus hic statuam
auctōre et suasōre
nostrō Gubernatōre,
et, quod dēbēt⁴³ quam-pridem,⁴³
ex aere hic effigiem
in Kossuthī forō⁴⁴
pōnent Rákócziō.
Tum statuam adibimus⁴⁵
bāsimque⁴⁶ pulchrīs flōribus
lārgē⁴⁷ ornābimus.

T.: Immō⁴⁸ — iuvābit nōs Deus,
— haud vāna⁴⁹ haec fidēs,⁵⁰ —
certē⁵¹ recuperābimus⁵²
Hungariae finēs.
Rákócziū urbs, «Kassa», tum
sacer fiet locus,⁵³
sepulcrum — nudum⁵⁴ nōn erit⁵⁴
Hungrōrum flōribus...⁵⁴
Flōrum ibi fasciculus⁵⁵
— faxit⁵⁶ et hoc⁵⁷ Deus —
nōn dēerit⁵⁸ meus.

(Flores colligunt et suaे quisque matri perferunt.)

¹ több mint egy éve ² oly villámgysorsan ³ melegek
⁴ a virágó(cská)k ⁵ szedek majd ⁶ a kosaramba ⁷ orgonát
⁸ sárga aranyosé ⁹ hővirágot ¹⁰ kék liliomot ¹¹ tulipánt
¹² jácintot ¹³ kankalint ¹⁴ illatos ibolyát ¹⁵ arcód ¹⁶ ott-
hon ¹⁷ az ablakot ¹⁸ fejét rázza ¹⁹ tanácsolni ²⁰ mīhi =
nekem ²¹ ne törд (máson) ²² hadd kapja ²³ szereted ²⁴ de
máskor ²⁵ most van 200 éve, hogy ²⁶ szegény, bajszútotta
²⁷ amikor kiújult ²⁸ Törökországból ²⁹ ünnepélyesen hazahozott és ³⁰ szándékosan magyarul mondja a nevét
(latin neve Cassovia) ³¹ a dómiban ³² ahol nyugvóhelye
van ³³ nélkülözi, nincs rajta virág ³⁴ odaküldjük-e
³⁵ ázik ³⁶ a szemem (pillája), könnyek lepik el ³⁷ mily
csonkán ³⁸ oda ³⁹ Budán, Pesten ⁴⁰ teleszóráhatnók ⁴¹ öntözhetnők ⁴² meglesz ez is ⁴³ ami már mily régi tartozásunk ⁴⁴ a Kossuth-téren ⁴⁵ odazarándoklunk a szoborhoz ⁴⁶ a talapzatát ⁴⁷ bőségesen ⁴⁸ sót ⁴⁹ nem üres, csalóka ⁵⁰ e hitem ⁵¹ bizonnyal ⁵² visszaszerezük ⁵³ szenthelyünk lesz nekünk ⁵⁴ nem lesz hijával a virágoknak ⁵⁵ az én virágcsokrom ⁵⁶ tegye meg, adja meg ⁵⁷ ezt is ⁵⁸ (nem fog hiányozni) ott lesz.

Spiritus vitro inclusus. (2.)

Fabulam Grimmianam Latine vertit G. Kaul dr.

Iam discipulus ad patrem redditurus erat, sed spiritus flebili gemitu exclamavit : «Ah, patere me exire, patere me exire !» At discipulus negavit se quemquam soluturum esse, qui semel vitae suae insidiatus esset. — «Si me liberaveris», inquit spiritus, «tibi tantum dabo, ut per totam vitam satis habeas.» — «Minime», respondit discipulus, «immo tu me decepturus essem,¹ sicut antea.» — «Visne opportunitatem

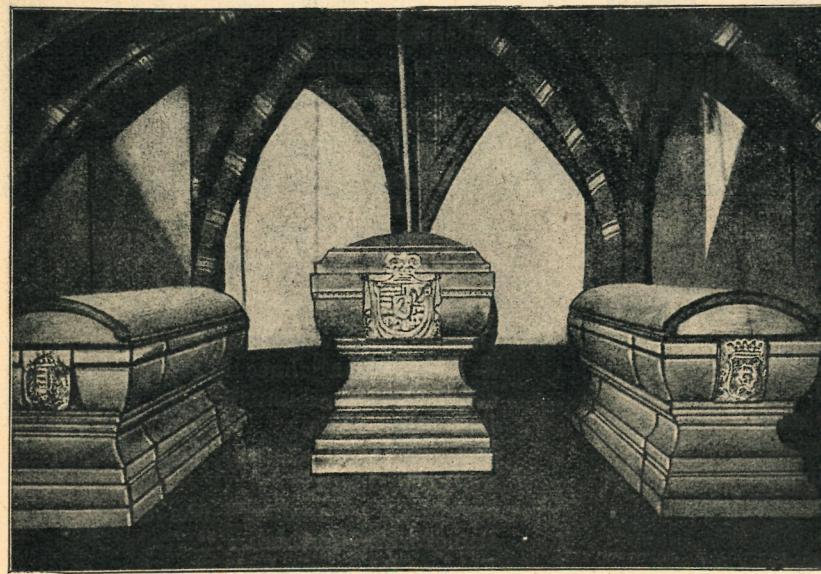
sanatus est. «Vera sunt, quae dixisti», inquit spiritui, «nunc discedere possumus !» Postquam gratias egerunt, et spiritus pro liberatione et discipulus pro donis, ille ad patrem rediit.

«Ubinam vagatus es?» inquit pater, «cur laboris oblitus es? Nonne antea dixeram te nihil proficere posse?» — «Aequo animo es, pater ! Praetermissa compensabo.» Et quasi arborem quandam caesurus filius emplastro securim oblinere⁹ et lignum vehementer percute ;⁹ sed ferro in argentum verso acies¹⁰ incurvata est. — «Ohe, pater, adspice, quam malam securim mihi deris : quam obliqua facta sit !» Tum pater perterritus : «Ah, miser, quid fecisti? Nunc mihi pretium securis solendum est; istud commodum ex labore tuo capiam !» — «Absiste moveri», inquit filius, «ego iam pretium securis ipse solvam !» — «O stultissime, unde solves? Nihil habes, nisi quod tibi dedero ; istae quidem sunt praestigiae¹¹ scholastico-rum,¹² quas in animo habes; sed ligna caedendi imperitissimus es !»

Paulo post discipulus : «Ita est», inquit, «re vera nihil iam labo-

rare possum ; ab opere diurno cessemus !»

«Quorsum istud¹³?» inquit ille, «an putas me compressis manibus sedere velle sicut te? Mihi iam laborandum est ; at tu facesse hinc, abi domum !» — «Pater, equidem primum in hac silva sum ; solus viam non reperiam ; age, sis mecum !» Et quod ira defervuit,¹⁴ patri tandem persuasum est, ut una cum filio domum iret. Ibi ad filium : «Vade», inquit, «vende securim corruptam, vide, quid accipias !» Filius securim comprehensam in urbem ad aurificem

Sarcophagus medius ossa Francisci Rákóczi Helenaque Zrínyi, dexter praefecti aulae, Nicolai Sibrik, laevus comitis Antonii Esterházy continet.

optimam corrumpere?» inquit spiritus. «Non iam tibi insidiabo, sed maximo praemio te officiam.» Tum discipulus secum cogitavit : Audebo ; fortasse iste promisso² stabit ;² malo³ afficere³ me non poterit. Sublato obturaculo spiritus escendit, sicut antea et expansus et auctus est, tamquam gigas. «Nunc praemium accipito», inquit, cum discipulo linteolum⁴ praebetur, quasi emplastrum,⁵ «quotiens altera lacinia⁶ vulnus obleveris, sanabitur ; quotiens altera lacinia chalybem⁷ vel ferrum obleveris, in argentum vertetur.» — «Quod mihi prius experiendum est», inquit discipulus. Ad arborem accessit, corticem⁸ securi scidit, altera lacinia emplastri oblevit ; statim clausus et

¹ be akarnál csapni ² szavának áll ³ bántani ⁴ vászonkendő ⁵ flastrom, tépés ⁶ csucske ⁷ acél ⁸ kéreg ⁹ inf. hist. ¹⁰ éle ¹¹ szemfénysesztés ¹² diákok ¹³ Mire fog ez vezetni? ¹⁴ lecsillapodott.

portavit, qui, postquam probavit et in statera¹⁵ posuit, illam quadringentorum nummorum esse dixit; tot se praesentes habere negavit.

Discipulus ait daret ille, quod haberet; reliquam pecuniam se illi mutuam daturum. Aurifex ei trecentos nummos dedit; centum debuit. Deinde discipulus domum reverti⁹ et patri dicere: «Pater, habeo pecuniam; i. quaere e vicino, quid poscat pro securi». Senex pretium indicavit. Filius: «Da», inquit, «ei duplum; id satis erit. En, habeo pecuniam superfluam». Et cum patri centum nummos daret, promisit illi pecuniam nunquam defuturam esse; viveret¹⁶ ille tam laute, quam vellet. — «Pro, Deus optime», inquit senex, «quomodo istas divitias adeptus¹⁶ es?» Tum ille ei narravit, quomodo omnia facta essent et ipse fortunā confisus tam largam praedam abstulisset.

Reliquā sumptā pecuniā iterum in academiam profectus discere perrexit et cum emplastro suo cuncta vulnera curare posset, clarissimus medicus totius orbis terrarum factus est. (Finis.)

¹⁵ mérleg   ¹⁶ felszólító móddal fordítsd   ¹⁶ szerez-
ted.

Moderato.

Canon.

1.

Nōn-ne dor - mis? Nōn - ne dor - mis,
Frā - ter mī, frā - ter mī?

2.

Mā-ne mā-ne tin-nit, mā-ne mā-ne tin-nit,
Aes tin - tin - nā - bu - li.

3.

ünnepély népszerűségnak örvendett zárójelenet

4.

mellszobor festői elrendezésű csoportozat kartánc

7 betanít 8 beszámol.

Sollemnia¹ Horatiana. Quia in Hungaria Horatius semper maximo favore² florebat,² scholae nostrae non praetermittunt, quin bimillen-

nium Horationum rite celebrent. In imagine nostrā clausula³ sollempnium in memoria Horatii a discipulabus thygatrogymnasi regii Hungarici Budapestinens «Maria Teresia» celebratorum catervam⁵ virginum circum hermam⁴ poētae speciose⁵ dispositam⁵ ante oculos ponit. Discipulæ declamationes, cantus chorreasque⁶ sub dr. Valeria Sényi atque Teresia Kiss magistris edoctae⁷ omnibus spectatoribus maxime placuerunt.

Sollemnia etiam aliarum scholarum iam nobis nuntiabantur, cum autem in fasciculo X. mense Iunio de ceteris similibus ludis Horatianis relaturi⁸ simus, scholae rogantur, ut quam primum nuntios huius generis photographiasque publicandi causa nobis mittant.

¹ ünnepély ² népszerűségnak örvendett ³ zárójelenet

⁴ mellszobor ⁵ festői elrendezésű csoportozat ⁶ kartánc

⁷ betanít ⁸ beszámol.

Quattuorviri⁹ violonistae⁹ Waldbauer-Kerpely nuper celebraverunt diem anniversarium XXV. primi certaminis¹⁰ musici.¹⁰ Quamquam bellum gentium, revolutiones et discrimen¹¹ oeconomicum¹¹ rei musicae haud favebant, post quartettum⁹ conditum in 600 certaminibus musicis publicis quattuorviri in primis auctores Hungaricos (Bartók, Kodály, Dohnányi etc.) per totam Europam propagando optime de arte patriā meruerunt. Sed neque auctores classicos neglexerunt, quorum maximum, Beethovenium in 485 certaminibus musicis interpretati sunt, recentiores auctores quoque omnes contenti perfectā quattuorvirorum arte erant, sic Debussy, cum primo audiret eos

amplexus est. In imagine nostra columina¹² quartetti, primarius¹³ Emericus Waldbauer et violoncellista Eugenius Kerpely sedent, inter quos stat Ioannes Temesváry, quartus est Egon Kronstein.

Germani exercitum augent. Cum nationes victrices ne nunc quidem copias, quemadmodum in pactionibus¹⁴ Versaliensibus¹⁴ promissum erat, minuerent, Germani declaraverunt neque se diu in statu inferioritatis mansuros, sed exercitum aucturos esse, patriam enim contra hostes inopinatae impetum facientes defendi non posse. Quae cum ita sint, speramus fore, ut Nationum Societas etiam ceteris victis, Austriae, Bulgariae nobisque concedat, ut exemplum Germanorum imitemur.

Parlamento (senatu) Hungarico dimisso delegati novi, dum haec scribuntur, creantur. Maioritatem denuo factio, quae usque adhuc gubernium habebat, Unitatis Nationalis sibi

comparavit, quae sola maior facta est, quam ceterae factiones cunctae, quarum nomina sunt: factio agricolarum¹⁶ parvorum, factio christiano-socialis, factio nationalis liberalis, factio democratica socialis, legitimistae et neutrales.¹⁷

Novus status reipublicae in Polonia. Iam etiam praesidi Poloniae certaminibus factio-num modum¹⁸ statuendum¹⁸ esse visum est.¹⁹ Ita salus reipublicae non multis delegatis litigantibus, sed paucis prudentibus primoribus curae erit.

Cursus publicus²⁰ aëronauticus²⁰ in Batavia adeo in gratiam hominum venit, ut administrator postalis epistolas omnes ad exteras nationes, quibuscum commeatus²¹ aëronauticus sustineretur, sine pretio²² accessorio²² mitti iubet.

⁹ vonósnyegyes   ¹⁰ hangverseny   ¹¹ gazdasági válság
¹² támász   ¹³ első hegedűs   ¹⁴ versaillesi szerződés   ¹⁵ országgylést feloszlatt   ¹⁶ gazda   ¹⁷ pártokívüli   ¹⁸ mértéket szab   ¹⁹ jónak lát   ²⁰ légi posta   ²¹ közlekedés   ²² pótdíj.

Locosa.

— Quam elegans es! Fortunā¹ prosperā¹ util¹ videris.

— Elegans, sum, amice. Sed omnia mihi debeo.

— Tibi? Nonnulli fabulantur te sartori² decem milia sesterciorum debere.

*

— Patri meo pecunia cadit de coelo, quando pluit.

— Nonne agros habet?

— Non, parapluviarius³ est.

— Ah! Patri meo ventus conflat pecuniām.

— Ventus? Quomodo?

— Est enim vitrarius.⁴

*

— Quanto plus phosphori est in capite, tanto magis intelligens invenitur homo — affir-

¹ nagyon jól meggy a dolgod ²szabó ³esernyős ⁴üveges.

mat quidam in societate. Intelligentissimi sunt
ideo...

— Flammifera,⁵ concludit alter inter risum
ceterorum.

Colomannus Gáldy.
disc. IV. cl. gymn. univ. Bp.
*

Iudex testem exaudit: — «Modo id dicas,
quod ipse vidisti aut audivisti, ex auditu⁶ com-
perta⁶ non. Intellexisti me?»

— Intellexi.

— «Nomen?» — Stephanus Hollós.

— «Quando natus es?» — Excusabis, hoc
modo ex auditu scio! — respondet testis.

*

Paulus: Pater et ego omnia scimus.

Stephanus: Si tam prudens es, dic mihi,
ubi Asia sit!

Paulus (post brevem cogitationem): Hoc
pater scit.

Georg. Weisz
disc. VII. cl. gymn.

*

— Quot annos natus es amice?

— Iam peregi annum vicesimum. Et tu?

— Ego quoque vicesimum agerem, si duos
annos non aegrotavissim.

*

Mater: Tu abstulisti crustula⁸ ex armario?

Puerulus: Donavi ego illa puero cuidam
misero, ne fame periret.

Mater: O te cordis optimi puerum! Et dic
anima carissima, quis fuerit ille?

Puerulus: Ego, matrcula.

Zoltanus Adg
disc. IV. cl. gymn. univ.

*

Iudex ad reum⁹ saepe damnatum et puni-
tum:

Quid, tu iterum *hic* es? Nonne praecepi¹⁰
tibi nuper,¹¹ ne denuo¹² in¹³ conspectum¹³
meum¹³ venire¹³ audeas?

Reus: Ita est, carissime iudex. Evidem¹⁴
edepol¹⁵ nolui in conspectum tuum venire, nec
praetermissi¹⁶ dicere huic custodi¹⁷ publico¹⁷ te
mihi praecepsisse, ne in conspectum tuum
venirem: at hic (digito custodem publicum
monstrans) *stultissimus* noluit mihi credere!

Alexius Czuppon.

⁵ gyufa   ⁶ amít hallomásból tudsz   ⁷ betegen fekszik
⁸ sütemény   ⁹ vádlott   ¹⁰ meghagytam neked, lelkedre kö-
töttem   ¹¹ a minap   ¹² újból, újra   ¹³ szemem elé kerülni
¹⁴ én bizony   ¹⁵ Istenemre mondóm   ¹⁶ elmulaszt   ¹⁷ rendőr.

Hypatia.

(5.)

Scripsit *Carolus Kingsley*, Hungarice reddidit *Arpadus Zigány*.
Excerpsit atque in Latinum convertit: *Valentinus Fehér*.

Hypocorisma obstupefactus introducit Mariam, quae inclinato corpore postquam Hypatiae litteras Oresti tradidit, cito egreditur. Orestes cum litteras perlegisset, quasi attonitus⁵⁶ stabat. Tum epistolam tradidit Iudeao, qui haec legit: «Di immortales non sunt contenti dimidia adoratione; si is, qui Africæ regnum appetit, odiosam crucem calcare⁵⁷ ausus erit Caesareum que eis, quorum in honorem id maiores nostri extruxerunt, redididerit, dignus erit, quocum vivam et moriar pro causa sancta deorum immortalium. Sed ad id tempus...»

— Nunc quid agam? — quaerit Orestes. — Sacra Christiana aperte deserere non possum. Honorius actutum⁵⁸ in crucem me tolli iubaret.

— Quis enim dixit, ut sacra Christiana deserat! Polliceberis, quod petit Hypatia. Si tua coniunx fuerit, facilius ei persuadere poteris fieri non posse, quod optet.

— Per Iovem, hic est sermo sapiens! — exclamat Orestes. — Iudeee, tu es mihi optimus amicus et consultor prudentissimus.

— Atque etiam servus maxime tibi obnoxius⁵⁹ — respondet Raphael — qui te valere iubet.

Raphael egressus ubi descendit in plateam,⁶⁰ Mariam conspicatus est, quae ipsum opperiri⁶¹ videbatur. Anus statim ad eum agressa anulum⁶² pretiosissimum monstravit: «En aspice, hoc tibi donum destinavi».

— Quid hoc est, mater? Iterum iterumque donum mihi offers?

— Ita, Raphael Aben-Ezra: matrem me voca, non vetulam, uti soles. Ne me rideas, Raphael, ego te amo tibique bene volo et male facis, quod ingratus es. Gere hunc anulum... ab omnibus te magiis⁶³ atque inimicorum fallaciis defendit.

— Quod si iam mihi destinasti, bene facis, mater.

⁶⁶ dermedt   ⁵⁷ rátapos   ⁶⁸ legott   ⁵⁹ alázatos   ⁶⁰ utca
⁶¹ vár   ⁶² gyűrű   ⁶³ búbáj.

III. Unus dies in urbe Alexandria.

Interea Philammo et Gothi lente Nilo Alexandriam versus devehebantur. Oppida quondam celebria, quae tum iam pagi viles erant, praetervecti quodam vespere lacum Mareotis eremigarunt¹ et altero die prima luce in portum Alexandriae pervenerunt. Turba, quae ex omnibus terrae partibus eo confluxerat, ingentes acervi² mercium,³ magna vis frumenti in litora exaggerata,⁴ praegrandes naves frumentariae, plurimi servi in foro venditati,⁵ multa poma, numerus ingens lintrium, mille aliae res quasi persuaserunt Philammoni operae pretium⁶ esse haec omnia cognoscere. Quare prima occasione usus a periculis convectoribus⁷ discedere voluit.

— «Heus ! — increpat⁸ Smidius — ergone vis aufugere?» Philammo haesitans constituit : — «Ego monachus et Dei sum» — respondet. — «Dei es, sive abis, sive manes. Sed si remanseris, militem ex te faciam.» — «Arma mea non vis et ferrum, sed ieunium⁹ est et precatio — reponit¹⁰ Philammo. — Mittite me. Ego non ad caedam natus sum.» — «Canis ignave !» — rudunt¹¹ saevi Gothi. — «Mittite eum, ut abeat — ait tum Vulfius. — Qui canis baculo agitur post leporem, latrator¹² ex eius captura¹³ edit.»

Philammo iam discedebat, cum Amalricus et Pelagia escenderunt.

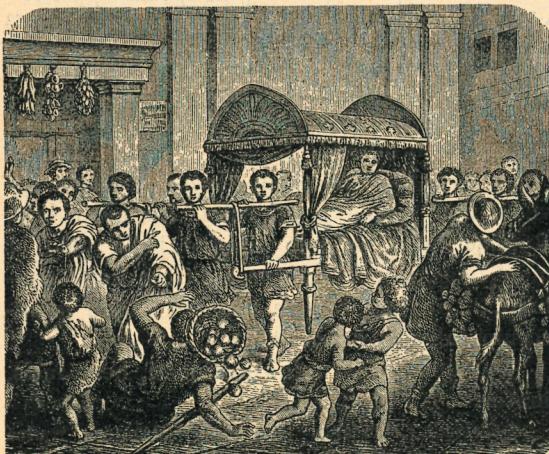
— «Noli prius abire — ait Pelagia — quam totum vitae tuae cursum enarraris. Tam pulchre Graece loqueris, ut laeta audiam. Dicendum, sisne Atheniensis?» — «Nescio — respon-

det Philammo. — Vix memini me puerum audivisse dicere me esse Graecum et natum Athenis. Memini etiam magnae domus . . . atque in urbe cruentum¹⁴ fuisse proelium. Deinde sum latus in navem.» — «O Deus ! — exclamat Pelagia. — Hoc reapse¹⁵ mirum est. Quis ex vobis, puellae, dixit nos inter nos esse similes?» — «Hoc fuit per iocum — dixit una ex puellis — atque etiam similes inter vos estis.» — «Similes sumus ! Audin, Philammo ? Debes ad nos venire. Multa ex te quaerere volo.»

Postquam dixit, ubi habitaret, ascendit lecti-
cam.¹⁶ Philammo autem ex quodam homine
quaesivit, ubi esset domus patriarchae. — «Do-
mus patriarchae? — ait humilis macilentus-
que¹⁷ Graecus — ego scio, ubi sit, utique¹⁸
scio. Unusquisque civis Alexandrinus habet
causam, cur sciat, ubi sit domus patriarchae.
Nonne monachus es?» — «Is sum.» — «I igitur
et percontare apud tuos sodales.» — «At id
saltem dic, quā mihi eundum sit. Monachis
irasci videris.» — «Mene irasci? Nimirum¹⁹
irascor. Primum quod Graecus sum, deinde
quia sum philosophus, tum quia homo iustus
semper odit falsum.» — «Hem, hem ! quisnam
te docuit philosophiam?» — «Ipsa Hypatia,
fons optimae sapientiae. In eius vestibulo um-
bracula²⁰ et pallia iuvenum nobilium custodio,
ut fruar emolumento²¹ doctrinae caelestis. Si
iam tantopere cupis adire patriarcham, hoc
tuum est, atque ego libenter eo te ducam.»

Ut ambulant, Philammo Graecum inter-
rogat : — «Quis est illa Hypatia, de quā
loqueris?» — «Quis illa sit, tu petro?²² Regina
Alexandriae. Ingenio Minerva, gravitate Iuno,
pulchritudine Venus est.» — «Hae vero qui
sunt?» — «Quis sit Minerva? dea sapientiae.
Iuno? regina deorum. Vénus? hoc quidem
nullum monachum scire decet, sed tibi dico :
eam esse deam amoris.»

Tandem ad humilem patriarchae domum
perveniunt. Duce itineris digresso adolescens
per portam intrat. Petrus diaconus lector eum
statim in cubiculum patriarchae introduxit, ad
virum, qui non nomine, sed re Alexandrinis
imperabat.

¹ átevez ² rakás ³ áru ⁴ felhalmoz ⁵ árusít ⁶ érdemes
⁷ útitárs ⁸ ráriávval ⁹ böjt ¹⁰ felel ¹¹ ordítóz ¹² eb ¹³ fogás
¹⁴ véres ¹⁵ csakugyan ¹⁶ gyaloghintó ¹⁷ sovány ¹⁸ persze
¹⁹ természetesen ²⁰ napernyő ²¹ haszon, áldás ²² paraszt.

Cyrillus erat vir altā staturā pulchrāque facie; tota species ostendebat illum ad regnandum atque imperandum esse natum: frons lata atque alta, oculi fulgentes, vultus intelligentiae plenus, labra²³ paulum prominentia²⁴ significabant cum magno ingenio magnam coniunctam esse animi firmitatem. Patriarcha oculis acribus in Philammonem coniectis litteras Arsenii resignavit;²⁵ quas ubi legit, suppressā voce dixit: — «Philammo... Graecus... legi te didicisse oboedire. Abbas te mihi commendat:²⁶ ergo ab hodierno die mihi oboedire debebis.»

Philammo post meridiem assidue aegrotos curavit, mortuos sepelivit, orbos, viduas consolatus est et cum concubia nocte²⁷ in domum patriarchae redisset, tam defessus in stramento²⁸ decubuit, ut prope iam dormiret, priusquam oculis connivisset.²⁹ Subito feroci clamore excitatus est: «Ardet templum Alexandri! Adiuvate, Christiani! Ignis saevit!»

Ad numerum proximum.

²³ ajk   ²⁴ előreálló   ²⁵ feltör   ²⁶ ajánl   ²⁷ éjféltájban
²⁸ szalma   ²⁹ behúny.

Solutiones aenigmatum numeri VII.

1. Ars longa, vita brevis. — 2. Inter duos litigantes tertius gaudet. — 3. Anna 7 amicas et 30 poma habuit. — 4. Latet arbore opaca aureus et foliis et lento vimine ramus. — 5. O superbe, quid superbis? Tua superbia te superabit; nam terra es et in terram ibis.

Aenigmata recte dissolverunt: Budapestini: Rgymn. Verböczy: Lad. Pokoly, Lad. Madarász, Car. Mandello; rgymn. Rex Matthias: Lad. Porjesz, Ervinus Zalán; thgymn. Paulina Veres: Livia Mahler, Magdalena Dövényi, Elis. Ivanovszki, Agnes Lukács, Clara Rónai; Scholae Piae: Ernestus Bérczy, Franc. Acsay, Lad. Kaposy; gymn. Evang.: Ioannes Iriesz; Sophianum: Marianna Renner, Magd. Fajcsek; gymn. Inst. prof. er. adiunct.: discipuli III. classis; Lad. Wagner, Ioannes Munk, Adalb. Kramer, Steph. Neuwald, Ioannes Orlay, G. Kartal, A. Losonci; rgymn.

S. Ladislaus: Lor. Tarnóczy. — Dombovárii: Steph. Banó, disc. anonymus. — Miskolcini: gymn. cath.: Dionysius Simon, Julius Prókay, Lad. Bubnó, Ios. Bányász, Barabbas Tóth, Tiburtius Tihanyi, Geysa Marót. — Magnae Canissae: Geysa Kozáry, discipuli VIII. classis, Ios. Révai. — Scarabantiae thgymn. cath.: Elisabetha Maurer. — Szolnokini: Franc. Miederer. — Arrabonae thgymn.: Susanna Schlesinger, Helena Szabó. — Keszhely: Victor Kósa, Marc. Wolf. — Nagykálló: Nic. Kerekes, Lud. Tarpay, Geysa Bakonyi, Alex. Tölgyesi, Ios. Uri, Georg. Bucsánszky, Ioannes Bereczky, Andr. Bornemissza, Car. Birtha, Nic. Királyfalvi, Lad. Borsy, Andr. Perkedi, Steph. Magyar, Franc. Siposs. — In Batavia I. cl. gymnasii Schiedamensis.

Praemium sorte Ladisla Porjesz, Franciso Acsay, Helenae Szabó et gymnasio Schiedamensi obvenit.

1.

Nonnulli discipuli gymnasii Miskolciensis aestate praeteritā excursionem¹ fecerunt¹ in campos Hortobágenses. Aliquando, dum solem orientem et planitiam² immensam³ mirantur, agasonem⁴ equo celerime vectum conspicunt. Is brevi tempore ad equitat⁵ ad discipulos. Conferunt⁶ sermonem⁶ inter⁶ se⁶ et unus ex discipulis interrogat agasonem, quot equos habeat. Agaso interroganti respondet: «Si triplo⁷ plus⁷ equorum haberem, quam habeo, præterea tot, quot menses, hebdomadas,⁸ dies habet annus: tum ducentis septuaginta uno haberem minus, quam mille. — Quot equos agaso habuit?

Alexius Czuppon.

¹ kirándul   ² síkság   ³ mérhetetlen   ⁴ csíkos   ⁵ odalovagol
⁶ beszélgetésbe elegyedik   ⁷ háromszorba több   ⁸ a hétköznap

2.

Aenigma crucis.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12		13			14			15		
16			17						18	
19		20		21		22	23	24		
25			26		27					28
	29		30			31		32		
33		34		35	36					
37									38	39
40		41			42	43				
44		45	46					47	48	49
50	51				52					
				53	54				55	
—→	56		57							

Ex aenigmate recte soluto proeminet in versibus binis directis distichon de pace Trianonica. *Versus directi*: 1 (4) qui odit (nummerus in parentesi significat numerum litterarum, ex quibus vocabulum constat). — 5 (2) bene Graece. — 7 (4) bos frumentum terens. — 12 (2) evade! Es! — 13 (3) Pluto. — 14 (3) directionem motū interrogat. — 15 (3) qui emere amat. — 16 (2) coniunctio adversativa. — 17 (2) mihi (retrorsum). — 25 (3) femina, quae aliquā re utebatur. — 26 (2) coniunctio. — 27 (5) regio Troiae. — 33 (5) corona Papae. — 36 (5) muli (retrorsum). — 40 (2) pronomē. — 41 (3) ανφ. — 42 (5) populus in Arabia. — 50 (5) qui chordas impellit, radit. — 52 (5) ut donas. — 56 (2) praepositio. — 57 (7) flamma de ..... magna est, sed brevi extinguitur.

Versus librati: 1 (3) frustum (t deest). — 2 (5) peior fame. — 3 (2) tribuo (retrorsum). — 4 (5) caerimonia. — 5 (2) II. persona verbi: *sum*. — 6 (4) pronomē interrogativum (littera I. et II. commutandae sunt). — 7 (2) pronomē personale. — 8 (3) flumen maximum Russiae (littera II. et III. commutantur). — 9 (2) illi (retrorsum). — 10 (7) vaticinari. — 11 (2) radix verbi: *nare*. — 18 (2) = 1500. — 19 (4) capite signum dat. — 20 (3) exitus verborum III. personae praet. imp. act. — 21 (3) fiat. — 22 (2) coniunctio. — 23 (5) equum freno dirigo. — 24 (2) pergo. — 28 (3) acc. masc. plur. pronominis (retrorsum). — 29 (5) tiasum salto. — 30 (4) in .... sunt animae mortuorum. — 31 (5) inf. pass. verbi: *mitto*. — 32 (4) motus aquae. — 34 (3) dilige. — 35 (5) = asporta. — 37 (2) littera Graeca (= 3. 14). — 38 (2) ecce. — 39 (2) mihi. — 43 (5) fut. verbi: *possum* (retrorsum; *e deficit*). — 44 (5) non calui. — 45 (4) sitis (verbum). — 46 (4) animal Africæ, cornua habet acutissima. — 47 (4) ab omnibus partibus (.... que deficit vocabulum; retrorsum). — 48 (4) Saulus ... (.) factus est (-us deficit nomen). — 49 (4) part. perf. verbi: *uro*. — 51 (3) eo modo (retrorsum). — 52 (3) dat. numeri: *unus*. — 53 (2) ille. — 54 (2) coniunctio adversativa.

I. Guelmino.

3.

Dissolvendum ad saltum equulei.

*Om		a
e	ex	et
ni	ni	dit
pe	ram	hil

Verba ultima imperatoris Septimii Severi.

Victor Kósa,
disc. VII. cl. rgymn.
Keszthelyensis.

4.

U m m m S

5.

Quando quis in conclavi est sine capite?

Salse dicta.

A. Rivarol, philosophus Italus, dixisse fertur: «Si viginti homines colloquuntur de nobis, undeviginti dicunt malum et unus, qui bonum dicit, male dicit».

Demosthenes, orator Graecus, rogatus est, quomodo facultatem dicendi comparavisset. Ille respondit: «Plus olei absumebam, quam vini».

Aristoteles, philosophus Graecus; quandam rogatus est, quid esset spes. «Spes est somnus vigilantium.» — respondit Aristoteles.

W. Busch dixit: «Nos omnes habemus sententias stultas, sed prudens non dixit eas.»

Victor Kósa

disc. rgymn. Keszthelyensis.

Corrigenda numeri 7. (1935. Mart.) pag. 65. pro Summae Pontificis: *Summi Pont.* — Pag. 66. pro lagiri: largiri. — Pag. 74. pro succurisset: succurrisset. — Pag. 75. pro mereret: mereret et. — Pro premium: praemium.

I. Guelmino. Carmen de Horatio mense Iunio publicabitur. Aenigma iam nunc prodit. Sed rogo humillime, ut alias breviora et faciliora aenigmata componas, nam hoc etiam docto difficile est. — F. Marossy, L. Mihálesik, I. Magurányi, St. Banó, F. Miederer. Aenigmata, quantum potest, prodibunt. Nolite nimis longa vel puerilia aenigmata facere. — *Anonymous Dombóvarensis*. Oblitus es nomen tuum inscribere. — I. Dáum., B. Vajda, K. Gáldy, I. Fejnyőházy, L. Mihálcstik, Z. Ady, I. Törs. Iocosa vestra nonnunquam sale parent; si ne moderator quidem invenire potest, quando et quid ridendum sit, quanto minus lectores intelligent iocum! Quorum magna pars tamen publicabitur, nonnulli iam nunc prodibant. — C. Ács. Opusculo Rákócziiano, ut vides, iam usus sum. — G. Kaul. Occasione data aliam similem fabulam quoque velim accipere. — De reliquis litteris proxima occasione. — Schiedam. Quamquam discipuli primae classis gymnasii Schiedamensis estis, tamen non solum legitim Iuventutem, sed etiam aenigmata recte solvere potestis. Quae cum ita sint, imo ex pectore gratulor magistro vestro vobisque. Sic itur ad astra!

Conclusio IX. numeri adornandi Cal. Mai. Lectibus dies festos Paschae felices fortunatos!

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-scholarium Catholicorum. — A. Katholikus
Középiskolai Tanáregyesület költségén.

(Praeses: DR. IOANNES KISPARTI, elnök.)